

3.3. Forslag til en ny udformning af voldsbestemmelserne.

I betænkning nr. 1099/1987 om strafferammer og prøveløsladelse anfører Straffelovrådet, at det efter Rådets opfattelse vil være hensigtsmæssigt at søge det ovenfor beskrevne system i §§ 244-246 forenklet. Som fordele ved en sådan forenkling har Rådet peget på, at reglerne herved bliver lettere at forstå, og at forenklingen vil kunne bidrage til en hurtigere behandling af voldssager.

Straffelovrådet anbefaler, at forenklingen af voldsbestemmelserne gennemføres på den måde, at man i loven giver afkald på en detaljeret opregning af de omstændigheder, der kan kendetegne en voldsforbrydelse som mere eller mindre grov, og i stedet nøjes med at opstille nogle få kategorier af voldsforbrydelser inddelt efter graden af grovhed.

Straffelovrådet fremhæver i den forbindelse det principielle synspunkt, at lovens beskrivelse af strafbar vold bør lægge mest mulig vægt på selve voldens beskaffenhed, og at strafferammerne for vold af forskellige grovhedsgrader derfor bør fastsættes på en sådan måde, at der inden for hver kategori er plads til de strafskæmpelser, som kvalificerende omstændigheder ved volden, herunder uagtsomme skadevirkninger og offerets sagesløshed, kan begrunde i det enkelte tilfælde.

Om det nærmere indhold af Straffelovrådets forslag til ny affattelse af §§ 244-246 og Rådets bemærkninger hertil henvises til betænkning nr. 1099/1987 om strafferammer og prøveløsladelse side 150-155.

Specielt med hensyn til spørgsmålet om det nærmere valg af strafferammer og om strafudmåling henvises til pkt. 3.4. nedenfor.

Justitsministeriet er enig i, at der er behov for en forenkling af straffelovens voldsbestemmelser, og kan tiltræde, at forenklingen sker på den måde, som Straffelovrådet har foreslået. Det foreliggende lovforslag er udformet i overensstemmelse hermed.

Forslaget til ny affattelse af § 244, der i sin beskrivelse af gerningsindholdet svarer til den nugældende bestemmelse i § 244, stk. 1, indebærer ingen ændringer i afgrænsningen af, hvad der er strafbar vold. Derimod indebærer forslaget bl.a., at de kvalificerende omstændigheder, der består i uagtsomme følger og sagesløshed hos voldsofferet, udgår af loven som legale skærpelseskriterier. Dette er imidlertid ikke ensbetydende med, at sådanne omstændigheder ikke længere skal tillægges betydning ved bedømmelsen af voldssager. Det betyder blot, at det overlades til domstolene at afgøre, hvilken vægt der skal tillægges sådanne forhold ved udmåling af straf inden for normalrammen på 1 år og 6 måneder.

Selv om uagtsomme skader af forsætlig vold udgår som legal skærpelsesgrund, er det ikke tanken, at der i stedet skal straffes i sammenstød med § 241 eller § 249 i de tilfælde, hvor ordinær vold har haft de uagtsomme følger, der er omfattet af de nævnte bestemmelser.

For så vidt en uagtsom legemsskade er udslag af, at volden har haft en særlig rå, brutal eller farlig karakter, hvilket i almindelighed vil være tilfældet ved mere alvorlige skader, henhører forholdet under § 245, stk. 1, og er dermed undergivet en strafferamme på fængsel i 4 år. I meget grove tilfælde vil § 246 med en strafferamme på fængsel indtil 8 år kunne anvendes.

Specielt med hensyn til spørgsmålet om sagesløshed bemærkes, at det i praksis ikke sjældent volder vanskeligheder at foretage den afgrænsning af, om voldsofre kan anses for sagesløse, som den nugældende udformning af voldsbestemmelserne nødvendiggør. Der forekommer en del tilfælde, hvor det på den ene side er klart, at voldsofferet ved sine udtalelser eller sin adfærd i nogen grad har givet anledning til voldsudøvelsen, men hvor det på den anden side findes betænkeligt at statuere, at han eller hun ikke har været sagesløs. Efter forslaget vil det ikke længere være nødvendigt at inddele voldsofre i sagesløse og ikke-sagesløse. Det vil bero på rettens nærmere vurdering, hvilken vægt der skal lægges på de foreliggende oplysninger om voldsofferets forudgående adfærd og på forholdet mellem gerningsmand og offer sammenholdt med voldens beskaffenhed og andre faktorer, der har betydning for strafudmålingen.

Den nugældende regel i § 244, stk. 5, om privat påtale i sager efter § 244, stk. 1, udgår, således at al vold efter forslaget principielt bliver undergivet offentlig påtale.

I tilfælde, hvor handlingen har medført en så ringe krænkelse, at den efter de hidtidige regler alene ville være omfattet af straffelovens § 244, stk. 1, vil politiet i almindelighed først have retlig anledning til at iværksætte en efterforskning, når der foreligger en egentlig anmeldelse fra den, der mener sig forurettet.

Den foreslåede bestemmelse i § 245, stk. 1, om kvalificeret vold har en strafferamme på fængsel indtil 4 år og omfatter de forhold, der i dag er beskrevet i § 244, stk. 2, om særlig farlig, rå eller brutal vold, § 244, stk. 3, 2. pkt., om mishandling og § 244, stk. 4, sidste punktum, jf. stk. 2 og 3. Uagtsomme følger af ordinær vold er ikke medtaget blandt de kvalificerende omstændigheder. Ordinær vold henhører under § 244, og uagtsomme skader heraf kan i almindelighed ikke bringe forholdet ind under § 245, stk. 1. Er der tale om alvorlige skader, kan der imidlertid være holdpunkter for at bedømme den udøvede vold som særlig farlig og dermed omfattet af § 245, stk. 1.